

The survival of the Nordic model in an European perspective – status, challenges and the way ahead

Magnus Lundberg, NSO conference 2019, Denmark

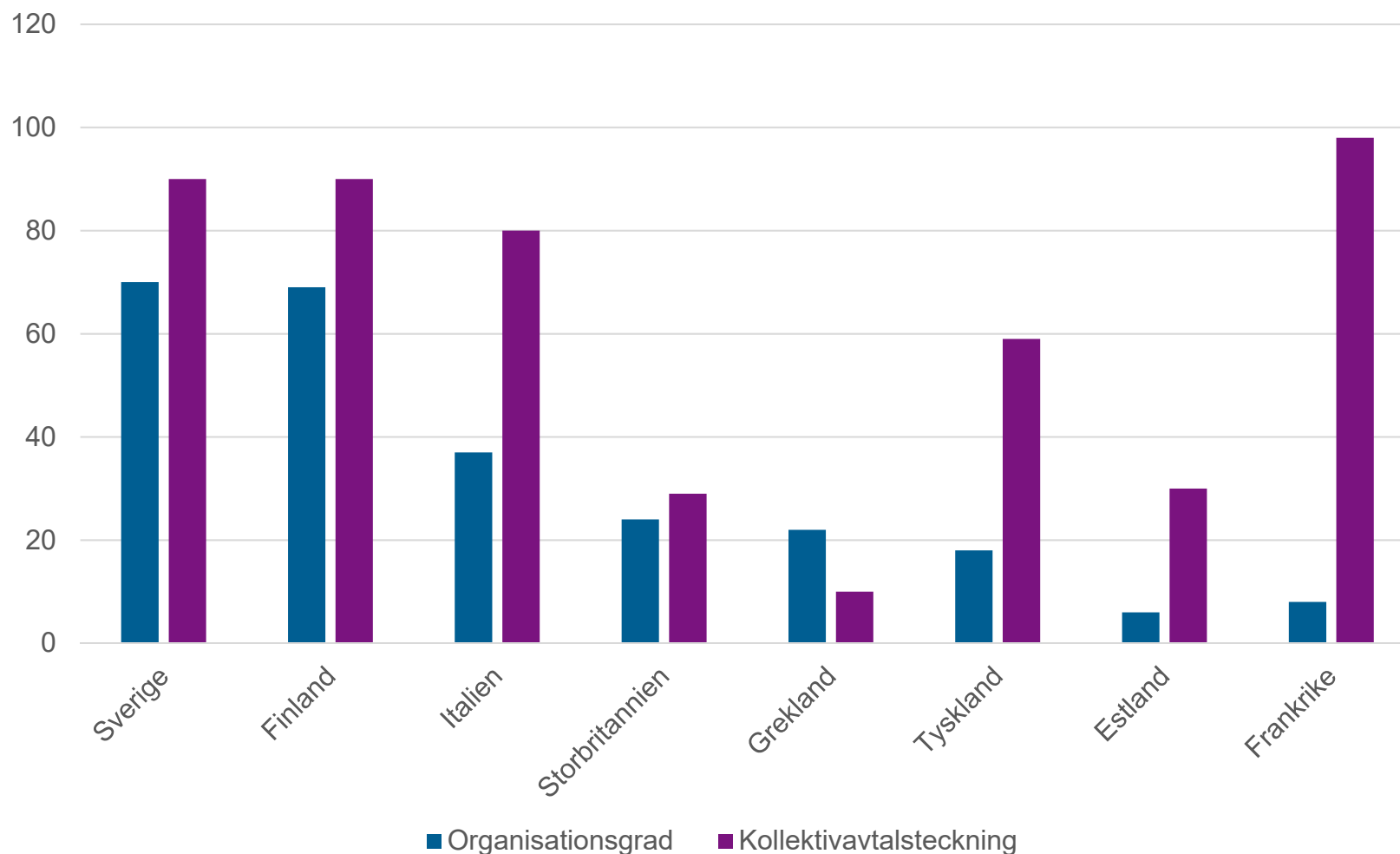
En nordisk modell?

- Kollektivavtal med hög täckningsgrad
- Relativt hög organisationsgrad
- Ingen direkt statlig inblandning i lönebildning
- Relativt generös arbetslöshetsersättning
- ”Dancing rather than boxing”

En nordisk modell? Forts.

- Allmängiltigförklaring
 - Anställningsskydd
 - Gent-systemet
-
- När upphör en ”nordisk modell” att vara just det?

Organisationsgrad och kollektivavtals-täckning i utvalda EU-länder 2015

Källa: Eurofound 2016

Arbetslöshetsersättning (OECD 2015)

Israel	95	Chile	73
Lettland	91	Japan	73
Luxemburg	89	Turkiet	73
Portugal	88	Litauen	73
Bulgarien	86	Island	72
Kroatien	84	Estland	72
Tjeckien	84	Belgien	71
Slovakien	83	USA	67
Tyskland	83	Ungern	67
Schweiz	83	Sverige	66
Nederländerna	83	Sydkorea	66
Slovenien	81	Irland	62
Finland	80	Rumänien	60
Frankrike	80	Polen	60
Italien	80	Malta	57
Norge	79	Grekland	57
Kanada	77	Storbritannien	50
Danmark	76	Australien	42
Österrike	76	Nya Zeeland	41
Spanien	74		

Är modellerna oföränderliga?

- Allmängiltigförklaring Norge 1994 (2004)
- Allmängiltigförklaring Finland 1970-talet
- Allmängiltigförklaring Island 1974
- LAS Sverige 1974
- Lagstiftning om tvärfackliga a-kassor Danmark 2002
- Underhandsändringar på arbetsrättens område med anledning av självstyrelsens formalisering (start 1948); t.ex. arbetsdomstol 2006, Färöarna
- ...
- Nej...

Utmaningar på sikt?

- Europeisk minimilön och andra komponenter i ”von der Leyen-paketet”?
- TCA?
- Insolvens, bolagsrätt, arbetsvillkor etc?
- En sjunkande organisationsgrad?
- Digitalisering?
- Globalisering?
- Övergångsklausuler?
- Annat?

Kan vi värna modellen?

- Ja, men vårt manöverutrymme tycks krympa...
 - Färre allierade (OECD har dock svängt)
 - Sämre förförståelse
 - Politiska intressen
 - Inhemska bekymmer (fråga om fokus)
- Kapacitetsuppbyggnad

Modellen kommer förändras; vad kan vi leva med?

- "Modellen måste förändras"
- TCA vs. minimilön?
- "Kartellbildning"?
- Bättre att ha staten "inne i tältet"?
- Annat?

Tack!

www.tco.se